

В газетних заголовках з'являються також образні елементи мови, які надають заголовку жвавості та виділяють їх з-поміж інших «сухих» заголовків. Наприклад:

Heir to the Dear Leader Appears From the Shadows (The Observer, January, 26, 2010).

Glimmers of Hope as NATO Targets Hearts and Minds in Afghanistan (The Observer, January, 26, 2010).

BA Strikers to Give Brown 'a Kicking' (The Times, March, 28, 2010)

Для газетних заголовків типовим є вживання таких традиційних перифраз, як:

great powers – Росія, США, Англія, Франція; *marshall countries* – маршалізовані країни тощо.

ВРАХУВАННЯ ПРАГМАТИЧНОЇ ВАРІАТИВНОСТІ ЛЕКСИЧНИХ ОДИНИЦЬ КОМП'ЮТЕРНОГО ДИСКУРСУ У ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ СОЦІОЛІНГВІСТИЧНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ У СТУДЕНТІВ КОМП'ЮТЕРНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

Світлана Мойсеєнко

Національний технічний університет України «КПІ»

Метою навчання іноземної мови є формування професійної комунікативної компетенції, що визначається як мовна поведінка особистості в професійному середовищі. Мовна поведінка, перш за все, передбачає врахування лінгвістичної компетенції, складником якої є об'єкт нашого дослідження – лексична компетенція. Лексична компетенція, яка складається з граматичних і лексичних елементів і яка організовується тематично для вивчення на заняттях англійської мови, не можна вважати цілком вирішеною без урахування прагматичної варіативності лексичних одиниць.

Поява в структурі полісемної лексичної одиниці нового лексико-семантичного варіанту, що зумовлений прагматичною необхідністю, розглядається як умова для створення прагматичної варіативності. Прагматична варіативність лексичних одиниць комп'ютерного дискурсу означає виявлення мовних і позамовних закономірностей реалізації прагматичного аспекту лексики, яким підпорядковується вибір і адекватне вживання комп'ютерної лексики у конкретній комунікативній ситуації, а також визначення зв'язків між процесами створення нових слів і їх комунікативно-прагматичною спрямованістю.

Варіативний вибір і варіативне вживання комп'ютерної лексики зумовлено: по-перше, специфікою значення мовних одиниць; по-друге, наявністю мовних варіантів (при структурно-семантичному підході); по-третє, перетворенням мовних варіантів на прагматичні за умовами наявності прагматичних параметрів і за вживанням у певних прагматичних ситуаціях [5, с.5].

Таким чином, під прагматичною варіативністю комп'ютерної лексичної одиниці ми розуміємо виявлення мовних і позамовних закономірностей реалізації прагматичного компоненту цих одиниць, яким підпорядковується вибір й адекватне вживання комп'ютерної лексики у комунікативній ситуації, а також визначення зв'язків між процесами створення нових слів і їх комунікативно-прагматичною спрямованістю. Прагматична варіативність слова пов'язана з його семантичною варіативністю. Взаємодія семантичної і прагматичної варіативності зумовлена соціальною диференціацією мови.

Прагматична варіативність похідних іменників реалізується у двох формах: стратифікаційній або соціально-професійній (професія, суспільні інституції, вік, стать, освіта, фах мовця), і ситуативній (соціальний статус мовця як учасника спілкування, умови і комунікативні ситуації) [6; 7], тобто переважним або обмеженим використанням слів у різних групах населення.

Стратифікаційна варіативність комп'ютерної лексики за характеристиками мовця зумовлена соціальним статусом мовця, його позицією в комунікативному процесі, ставленням до предмету і адресату мовлення [2:13]. До основних прагматичних параметрів належать обставини і місце комунікативного акту, предмет і мета комунікації, соціальні, етично-моральні, індивідуальні характеристики учасників мовленнєвого спілкування, ролі відношення між комунікантами [1, с. 38]. Стратифікаційна варіативність підкреслює приналежність мовця до певного соціального пласту або шару соціуму, до професійних спільнот [4, с. 55–57]. В її аспект входять також специфічні риси людини: вік, стать, освіта, етнічний тип тощо. Стратифікаційна варіативність враховує всі зміни в соціальній структурі суспільства (класова приналежність до соціальних інституцій, професійні обов'язки, вік, стать, освіта, релігія, суспільно-політична діяльність) [6]. Наприклад, іменники: *a computer criminal, intruder, hacker, cracker* мають спільне значення “хакер” і відрізняються за ступенем завданої шкоди комп'ютерним даним.

В площині прагматичної *ситуативної варіативності за умовами комунікативних ситуацій* розглядаються ролі відношення учасників комунікації в часі та просторі, місце комунікації, соціальна або мовленнєва ситуація, функціональний стиль як мовний корелят сфер комунікації, тональність ситуації: офіційність/неофіційність, відношення до акту комунікації: приязнь/неприязнь, повага/неповага, любов/ненависть, бажання/небажання брати участь у процесі комунікації. За ознакою функціональної віднесеності слова і значення можуть бути як загальноживаними (нейтральними), так і прикріпленими до певної спеціальної або розмовної сфери [3, с. 15–26]. Існує група іменників, яка характеризується мінімальною емоційно-оцінною приналежністю, предметне значення яких не містить можливостей емоційної оцінки, що й зумовлює традицію їх інформативного вживання – *gateway* “шлюз”, *cluster controller* “груповий контролер”, *acoustic coupler* “звуковий суматор”. Одна і та ж сама лексема може по-різному реалізуватись в різних ситуаціях спілкування представниками різних професійних та вікових груп.